Estyn

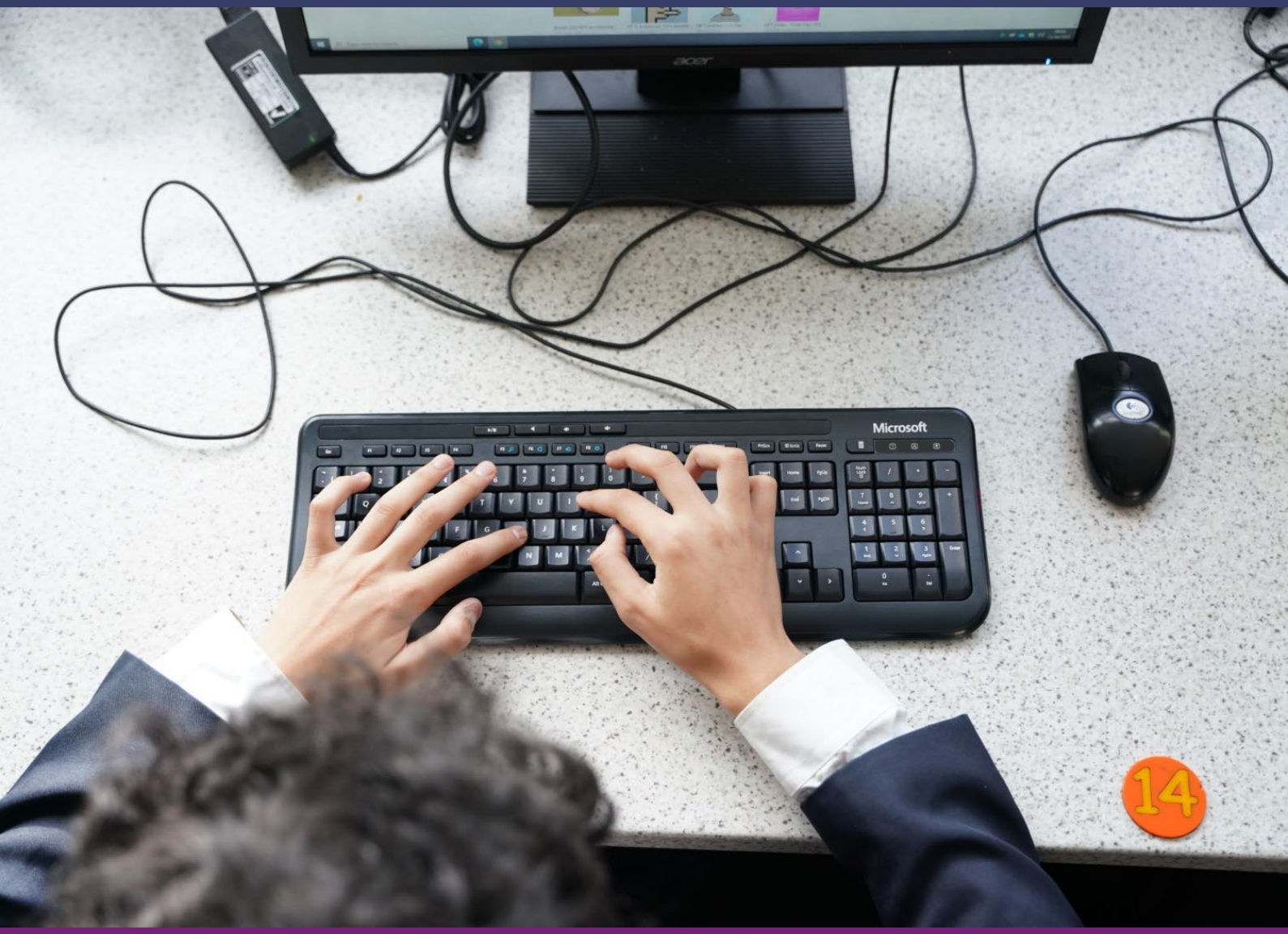

Adroddiad crynodeb i rieni a gofalwyr ar Ysgol Gyfun Trefynwy

Dyddiad yr arolygiad: Chwefror 2023

gan Estyn, Estyn, Arolygiaeth Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru

Trosolwg

Mae Ysgol Gyfun Trefynwy yn gymuned fywiog a chynhwysol. Mae wedi'i lleoli mewn adeilad ysbrydoledig, a agorwyd yn 2018, sy'n llawn gofod a goleuni. Mae'r cyfleusterau'n cyfrannu'n gadarnhaol at ddysgu a lles disgyblion. Mae staff yn gwneud defnydd da o'r cyfleusterau hyn, er enghraifft o ran datblygu creadigrwydd a medrau corfforol disgyblion. Mae llawer o ddisgyblion, gan gynnwys y rhai ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY), yn gwneud cynnydd da mewn medrau llythrennedd, rhifedd a digidol, ac mae lleiafrif ohonynt yn gwneud cynnydd cryf. Mae ychydig o ddisgyblion yn siarad yn arbennig o huawdl ac yn yn ysgrifennu'n hynod o effeithiol. Mae llawer o ddisgyblion yn meddwl yn feirniadol ac yn fyfyriol, ac mae gan ychydig ohonynt fedrau creadigol eithriadol o dda. Nid yw ychydig o ddisgyblion yn dal ati i ganolbwyntio'n ddigon da mewn gwersi, ac mae hyn yn rhwystro'u cynnydd.

Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn mwynhau'r ysgol ac yn ymddwyn yn dda y tu mewn a'r tu allan i wersi. Maent yn barchus, yn gwrtais ac yn hyderus. Mae'r ganolfan adnoddau arbenigol (CAA) ar gyfer disgyblion ag ystod eang o anawsterau dysgu cymhleth yn amgylchedd hynod gynhwysol, lle mae'r disgyblion hyn yn ffynnu, ac maent yn integreiddio'n dda i weithgareddau prif ffrwd, pan fo'n briodol. Mae bron pob un o'r disgyblion yn y chweched dosbarth yn dangos agweddau eithriadol o dda at ddysgu, ac mae'r rhan fwyaf ohonynt yn gwneud cynnydd da. At ei gilydd, nid yw presenoldeb disgyblion wedi'i adfer i lefelau cyn y pandemig, ac mae presenoldeb disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim yn peri pryder.

Ers ei benodi, mae'r pennaeth wedi darparu symbyliad clir ar gyfer gwella'r ysgol yn barhaus, a'r nod yw galluogi pob disgybl i gyflawni ei botensial ac ymestyn ei gyfleoedd mewn bywyd yn y dyfodol. Nod arweinwyr yw cyflawni hyn trwy addysgu o ansawdd uchel sy'n cefnogi gweithredu'r Cwricwlwm i Gymru. Maent yn adnabod yr ysgol yn dda ond nid ydynt bob amser yn gwerthuso effaith yr addysgu ar wybodaeth, dealltwriaeth a medrau disgyblion yn ddigon manwl gywir.

Mae gan yr ysgol ymagwedd gydlynus at ddysgu proffesiynol, yn enwedig datblygu terminoleg a strategaethau addysgu ar y cyd, sy'n cael effaith gadarnhaol ar ddysgu ac addysgu. Mewn llawer o achosion, mae brwdfrydedd athrawon am eu pwnc a chynllunio gwersi ystyriol yn helpu disgyblion i wneud cynnydd da. Mae'r cwricwlwm yn adeiladu'n dda ar ddysgu blaenorol disgyblion o gyfnodau allweddol blaenorol, ac mae ystod eang o weithgareddau cyfoethogi pellach ar gael iddynt. Nid yw'r ddarpariaeth i ddatblygu gwerthfawrogiad disgyblion o dreftadaeth a diwylliant Cymru wedi'i datblygu'n ddigonol. Yn ychwanegol, mae cyfleoedd annigonol i ddisgyblion ddatblygu eu gallu i siarad Cymraeg.

Mae'r ysgol yn rhoi blaenoriaeth uchel i les disgyblion, ac mae uwch arweinwyr wedi sefydlu diwylliant diogelu cryf sy'n diwallu anghenion bron pob un o'r disgyblion. Datblygwyd y cwricwlwm lles ar y cyd â disgyblion i ddarparu cymorth buddiol ar gyfer eu hiechyd corfforol, emosiynol a'u hiechyd meddwl.

Argymhellion

A1 **Cryfhau prosesau i wella presenoldeb disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim**

A2 **Mireinio prosesau hunanwerthuso fel eu bod yn canolbwyntio'n fwy manwl gywir ar effaith y ddarpariaeth ar ddysgu'r disgyblion**

A3 **Sicrhau bod disgyblion yn cael cyfleoedd digonol i ddysgu am iaith, diwylliant a threftadaeth Cymru**

Beth sy'n digwydd nesaf

Bydd yr ysgol yn llunio cynllun gweithredu i fynd i'r afael â'r argymhellion o'r arolygiad.

Bydd Estyn yn gwahodd yr ysgol i baratoi astudiaethau achos i'w lledaenu ar wefan Estyn ar ei gwaith yn gysylltiedig â'r canlynol:

1. ei hymagweddau at ddatblygu'r Cwricwlwm i Gymru

2. cynwysoldeb ac integreiddio'r ganolfan adnoddau arbenigol

Cyd-destun yr ysgol

Enw'r darparwr	Ysgol Gyfun Trefynwy
Awdurdod lleol	Cyngor Sir Fynwy
Iaith y darparwr	Saesneg
Math o ysgol	Uwchradd
Nifer y disgyblion ar y gofrestr	1684
Disgyblion o oed ysgol statudol	1341
Nifer yn y chweched dosbarth	343
Canran y disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim dros gyfartaledd o dair blynedd (Canran genedlaethol y disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim dros gyfartaledd o dair blynedd yn y sector uwchradd yw 20.2%)	10.9%
Canran y disgyblion y nodwyd bod ganddynt anghenion dysgu ychwanegol (a) (Canran genedlaethol y disgyblion y nodwyd bod ganddynt anghenion dysgu ychwanegol yn y sector uwchradd yw 17.8%)	19.5%
Canran y disgyblion sy'n siarad Cymraeg ar yr aelwyd	0.9%
Canran y disgyblion sy'n siarad Saesneg fel iaith ychwanegol	0.7%
Dyddiad penodi'r pennaeth	01/09/2020
Dyddiad arolygiad blaenorol Estyn (os yw'n berthnasol)	17/11/2015
Dyddiad dechrau'r arolygiad	13/02/2023

Ⓗ Hawlfraint y Goron 2023: Gellir ailddefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei ailddefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Dyddiad cyhoeddi: 19/04/2023

Sylwer, efallai na fydd y ffotograffau sy'n cael eu dangos yn rhai o'r ysgol sy'n destun yr adroddiad hwn.